

การปฏิบัติการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

โรงเรียนบ้านท่าช้าง (เขตการทางนครราชสีมาสงเคราะห์ 2)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4

Development of Learning Outcome in Vocational and Technology
Content Area by Using Practical Skill Learning Process for Matthayom

Suksa 5 Students at Ban Tha Chang School (Nakhon Ratchasima

Songkroh High Way District 2) under the Ubon Ratchathani

Primary Educational Service Area Office 4

วิไลลักษณ์ คิวะเทเวศร์¹, บวร ไชยชา² และเสนอ ภิรมจิตรผ่อง³

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิบัติการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ และเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังปฏิบัติการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้ การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยที่สำคัญ ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ แบบฝึกทักษะปฏิบัติและแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

1. การพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart มีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการและสังเกต และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ และใช้รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นลงมือปฏิบัติและกิจกรรมกลุ่ม ขั้นประเมินผล ปรับปรุงและทดสอบ และขั้นสรุปบทเรียนและประยุกต์ใช้ พบว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังปฏิบัติการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติพบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 20.88 และหลังเรียนเท่ากับ 33.75 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.19 และ 84.38 แสดงว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังปฏิบัติการสูงกว่าก่อนปฏิบัติการ และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 84.38 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ถือว่าผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

คำสำคัญ การวิจัยปฏิบัติการ, กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ

¹ ครูศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิจัยและประเมินผลการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

94 หมู่ 7 ตำบลพุม อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี 34000 E-mail : nonsawa@hotmail.com

² อาจารย์ ดร., คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี : อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

Abstract

The purposes of this research were to Develop learning achievements, learning Area of vocation and technology using learning management process and compare learning achievements before and after development of learning contents, vocation and technology using practical skill-focused learning management process for 32 students of Matthayom Suksa 5 at Ban Tha Chang School. Research instrumentation was composed plans, practicing exercise and learning result test. Statistics consisted of percentage, mean and standard deviation.

The research findings were as follows:

1. Development of Learning outcome in Vocational and Technology content area by using practical skill learning Process, learning area of vocation and technology is an effective learning management process, follow The Kimmis and McTaggart Theory that have three steps of processing : planning, acting & observing, reflecting. And six step of learning management process : leading, preparing, teaching, processing & cooperating, assessing, improving and testing with lesson summary and implementation.

2. Comparison of achievements, learning area of vocation and technology by using a learning management process. Found students get the averaged pre-test scores by 20.88 from 40 (52.19%) and get the averaged post-test learning achievement scores by 33.75 from 40 (84.38%). Show that, post-test result was better than pre-test result and 27 from all students are met criteria at a rate of 80 percent (84.38%).

Keyword Action Research, Practical Skill-Focused Education Organizing Process.

บทนำ

การจัดการศึกษาเป็นพื้นฐานที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาคนและประเทศชาติ เพราะการศึกษาเป็นกระบวนการที่มุ่งพัฒนาคนให้เจริญงอกงาม โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความคิด สามารถวิเคราะห์ปัญหา ตัดสินใจเลือกแนวทางปฏิบัติในการดำรงชีวิตที่สอดคล้องกับความต้องการของตนเองและสังคม จากความสำคัญและแนวทางของการจัดการศึกษาเพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนดังกล่าวบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องมีการเปลี่ยนแปลงและปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนใหม่ โดยครูผู้สอนจะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะให้จดจำ มาเป็นผู้ช่วยเหลือ ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนแสวงหาความรู้จากสื่อ และแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ และให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่นักเรียนเพื่อนำไปประยุกต์และสร้างสรรค์ความรู้ของตน (กรมวิชาการ 2544 : 1-2) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 กล่าวถึง ปรัชญาการศึกษาแบบใหม่ที่เชื่อว่าการศึกษาคือ การเรียนรู้ รูปแบบการจัดการเรียนรู้ยึดผู้เรียนเป็นสำคัญโดยครูเป็นผู้จัดกิจกรรม หรือสถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงออกซึ่งศักยภาพ หรือความรู้ ความสามารถของตนด้วยการเรียนรู้จากการปฏิบัติของตนเอง (Learning by Doing) แล้วสรุปองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติด้วยตนเอง

กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี เป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ มีทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถนำความรู้เกี่ยวกับการดำรงชีวิต การอาชีพและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการทำงานอย่างมีความคิดสร้างสรรค์และแข่งขันในสังคมไทยและสากล เห็นแนวทางในการประกอบอาชีพ รักการทำงานและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่าง พอเพียงและมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ 2551 : 1) ได้กำหนดวิสัยทัศน์กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มุ่งเน้นกระบวนการทำงานและการจัดการอย่างเป็นระบบ พัฒนาความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะในการออกแบบ งานและการทำงานอย่างมีกลยุทธ์ โดยใช้กระบวนการเทคโนโลยีและเทคโนโลยีสารสนเทศ ตลอดจนการนำเทคโนโลยี มาใช้และประยุกต์ใช้ในการทำงาน เน้นการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและพลังงานอย่างประหยัดและคุ้มค่า เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ จึงกำหนดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ยึดงานกระบวนการจัดการ และการแก้ปัญหาเป็นสำคัญ บนพื้นฐานของการใช้หลักการและทฤษฎี เป็นหลักในการทำงานและการแก้ปัญหาที่นำมาฝึกฝน เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ ของกลุ่มนั้น เป็นงานเพื่อการดำรงชีวิตในครอบครัว สังคมและงานเพื่อการประกอบอาชีพ กระบวนการเรียนรู้ของ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี คือการจัดการเรียนรู้ให้ครอบคลุมของการพัฒนาศักยภาพนักเรียน ซึ่งการจัดการเรียนรู้ต้องกำหนดเป็นงาน (Task) ในแต่ละงานต้องฝึกฝนนักเรียนตามโครงสร้างการเรียนรู้ ส่วนรูปแบบ การจัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มี 4 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การเรียนรู้จากการศึกษาค้นคว้า การเรียนรู้จากประสบการณ์และการเรียนรู้จากการทำงานกลุ่ม ซึ่งครูผู้สอนจะเริ่มต้น จากรูปแบบใดก่อนหลังก็ได้หรืออาจจัดการเรียนรู้ให้ครบทั้ง 4 รูปแบบ หรือไม่ครบทั้ง 4 รูปแบบก็ได้ (กรมวิชาการ 2545 : 12 -129) งานประดิษฐ์เป็นงานที่เกี่ยวกับการประดิษฐ์สิ่งของเครื่องใช้ที่เน้นความคิดสร้างสรรค์ โดยเน้น ความประณีตสวยงามตามกระบวนการงานประดิษฐ์และเทคโนโลยีและเน้นการอนุรักษ์และสืบสานศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีไทย ตามภูมิปัญญาท้องถิ่นและสากล (กรมวิชาการ 2545 : 7)

โรงเรียนบ้านท่าช้าง (เขตการทางนครราชสีมาสงเคราะห์ 2) ได้จัดการศึกษาเพื่อมุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้าน ความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรมจริยธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคน ให้มีความสมดุลอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข พึ่งพาตนเองได้โดยยึดหลักนักเรียนเป็นสำคัญ ทุกคนมีความสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเอง ส่งเสริมให้นักเรียนสามารถพัฒนาดตนเองเต็มตามศักยภาพ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีเป้าหมายเพื่อให้นักเรียนมีทักษะการทำงาน ทักษะการจัดการ สามารถนำเทคโนโลยีต่าง ๆ มาใช้ในการทำงานอย่างถูกต้องเหมาะสม คุ้มค่า สามารถสร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือ วิธีการใหม่ สามารถทำงานเป็นหมู่คณะ มีนิสัยรักการทำงาน เห็นคุณค่าและมีเจตคติที่ดีต่อการทำงาน ตลอดจน มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมพื้นฐาน ประกอบไปด้วยความเพียร ขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัดและอดทน อันนำไปสู่ การทำให้นักเรียนสามารถช่วยเหลือตนเองและพึ่งพาตนเองได้ตามพระราชดำริเศรษฐกิจพอเพียง สามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข (โรงเรียนบ้านท่าช้าง เขตการทางนครราชสีมาสงเคราะห์ 2 2557 : 11) จากสภาพการจัด กิจกรรมการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของโรงเรียนบ้านท่าช้าง ในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โดยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผู้วิจัยพบว่า นักเรียนขาด ทักษะปฏิบัติ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ไม่เก็บวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือเมื่อทำงานเสร็จ ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ ทันเวลาที่ครูกำหนด ขาดการฝึกทักษะปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการทำงานประดิษฐ์ต้องอาศัยการฝึกปฏิบัติ มาก ๆ เพื่อให้เกิดทักษะความชำนาญ

จากการศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ย้อนหลัง 3 ปี พบว่า ในปี พ.ศ. 2556 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 76.00 พ.ศ. 2557 ร้อยละ 74.74 และ พ.ศ. 2558 ร้อยละ 74.41 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์การวัดและประเมินผลของหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนบ้านท่าช้าง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ที่ตั้งเกณฑ์ไว้ร้อยละ 80 และจากการรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา รอบที่ 3 พ.ศ. 2557 ของโรงเรียนบ้านท่าช้าง จากข้อเสนอแนะในระดับประถมศึกษาด้านผลการจัดการศึกษาเรื่อง การพัฒนาให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา 2557 : 3)

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ การฝึกปฏิบัติเป็นวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกปฏิบัติ มาก ๆ และซ้ำในเรื่องเดิม เพื่อสร้างพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น เพราะนักเรียนมีโอกาสนำความรู้ ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น ซึ่งเด็กวัยนี้จะเรียนรู้ได้ดีจากการฝึกฝนกิจกรรมประเภททักษะ ปฏิบัติ เป็นวัยที่กำลังต้องการแสดงออกทางด้านความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งตามทฤษฎีแนวคิดของ Harrow เป็นการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ทักษะกระบวนการปฏิบัติเพื่อให้นักเรียนปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ และเกิดความคิดใหม่ ๆ สามารถนำความคิดใหม่นั้นมาสร้างสรรค์ผลงานในรูปแบบของตน ทำให้งานมีความแปลกใหม่ น่าสนใจและไม่ซ้ำแบบ เพราะเป็นการสอนที่ทำให้นักเรียนลงมือทำด้วยตนเอง โดยมุ่งเน้นการฝึกวิธีการปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ทั้งการปฏิบัติ เป็นรายบุคคลและปฏิบัติเป็นรายกลุ่ม นักเรียนจะเกิดการพัฒนาทางด้านทักษะปฏิบัติ จนสามารถกระทำได้อย่างถูกต้อง สมบูรณ์ ทำให้นักเรียนรู้จักการคิดวิเคราะห์งาน วางแผนในการทำงานอย่างมีขั้นตอนและมีการประเมินผลการทำงาน ตั้งแต่การวางแผนก่อนการทำงาน ขณะทำงาน และเมื่อทำงานเสร็จแล้วทำให้เกิดการพัฒนาการอยู่เสมอ (ทิศนา แฉมมณี 2552 : 243)

จากการศึกษาและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีของผู้วิจัย เป็นเหตุปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ผู้วิจัยมีความประสงค์ที่จะพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี จะเห็นว่าการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ การฝึกปฏิบัติเป็นวิธีสอนอีกวิธีหนึ่งที่ทำให้นักเรียนได้ทำ แบบฝึกปฏิบัติมาก ๆ และซ้ำในเรื่องเดิม เพื่อสร้างพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดีขึ้น ขั้นตอนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนที่ช่วยให้นักเรียนบรรลุตามจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ เนื่องจากเป็นการเรียนรู้ที่ได้ผ่านกระบวนการคิด กลั่นกรองโดยนักเรียนเอง นักเรียนจะเกิดทักษะความเข้าใจในสิ่งที่ตนเองเรียนรู้ การที่นักเรียนจะสามารถถ่ายโอน ความรู้ไปใช้ในสถานการณ์อื่น ๆ จำเป็นต้องฝึกฝนนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่หลากหลาย (ทิศนา แฉมมณี 2540 : 4-5) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางในการแก้ปัญหาและพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยมีเป้าหมายเพื่อปฏิบัติการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และใช้กระบวนการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Lewin เมื่อนำมาใช้กับการจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษา มีจุดประสงค์ที่สำคัญคือ เพื่อให้ครูได้ปรับเปลี่ยนบทบาทของตนจากการเป็นผู้บริโภคงานวิจัยไปเป็นผู้ทำการวิจัย ด้วยตนเองแล้วจะช่วยให้เกิดการปรับปรุงและการพัฒนาระบบการจัดการเรียนการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการแสวงหาวิธีการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติจริงและการวิจัยที่ต้องอาศัยความร่วมมือซึ่งกันและกัน โดยที่ผู้วิจัยสามารถดำเนินการ ได้หลาย ๆ ครั้ง จนกระทั่งผลการปฏิบัติงานนั้นบรรลุจุดประสงค์หรือแก้ไขปัญหานั้น ประสบอยู่ได้สำเร็จ มีการตรวจซ้ำกลับไปมาได้ เมื่อดำเนินการเสร็จสิ้นจะสามารถแก้ไขหรือพัฒนาเรื่องที่ทำการวิจัย ให้คงอยู่ได้ต่อไปอย่างแท้จริง (ธีรวุฒิ เอกะกุล 2552 : 26) ดังนั้นการวิจัยปฏิบัติการจึงเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา

พัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ โดยเริ่มจากกระบวนการตั้งแต่การวางแผน การปฏิบัติการและสังเกต และการสะท้อนผลการปฏิบัติ ซึ่งการแก้ปัญหาตามกระบวนการปฏิบัติดังกล่าวจะส่งผลให้นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีทักษะปฏิบัติงานที่จะช่วยให้นักเรียนได้ฝึกฝนด้วยตนเอง สามารถทำงานประดิษฐ์และเกิดทักษะในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นความรู้พื้นฐานในการเรียนงานประดิษฐ์ ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เกิดความสนใจอยากเรียน ช่วยให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและสนใจพัฒนาทักษะด้านงานประดิษฐ์ได้ง่ายขึ้น สามารถปฏิบัติงานได้รวดเร็ว เต็มศักยภาพ มีทักษะในการปฏิบัติงานประดิษฐ์อย่างถูกต้องและมีความมุ่งมั่นในการทำงานต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อปฏิบัติการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5
2. เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังปฏิบัติการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าช้าง (เขตการทางนครราชสีมาสงเคราะห์ 2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 32 คน โดยเลือกแบบเจาะจง
2. ตัวแปรที่จะศึกษา ตัวแปรต้น ได้แก่ กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ตัวแปรตาม ได้แก่ ผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี
3. เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัย
เนื้อหาที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเนื้อหาในสาระที่ 1 การดำรงชีวิตและครอบครัว หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง งานประดิษฐ์ขั้นแต่งแปรงสำเร็จ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
4. ระยะเวลาในการวิจัย
การศึกษาครั้งนี้ทำการปฏิบัติการในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2559 โดยใช้เวลาในการปฏิบัติการเป็นเวลา 20 ชั่วโมง จำนวน 9 แผนการจัดการเรียนรู้ แผนที่ 1-8 แผนละ 2 ชั่วโมง และแผนที่ 9 จำนวน 4 ชั่วโมง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart (1990) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวางแผน (Plan) ขั้นปฏิบัติการและสังเกต (Act & Observe) และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ (Reflex) ดำเนินการทั้งหมด 3 วงจร วงจรที่ 1 แผนการจัดการเรียนรู้ ที่ 1-3 วงจรที่ 2 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4-6 วงจรที่ 3 แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 7-9 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยปฏิบัติการ คือ (1) แผน

การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.53 (2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.27-0.73 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.18-0.73 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 (3) แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 1 ซึ่งมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20-0.64 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.18-0.92 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.82 แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 2 ซึ่งมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.20-0.64 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.22-0.92 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.84 แบบทดสอบย่อยท้ายวงจรปฏิบัติการที่ 3 ซึ่งมีค่าความยากง่าย ตั้งแต่ 0.21-0.60 ค่าอำนาจจำแนก ตั้งแต่ 0.24-1.00 และค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.86 (4) แบบฝึกทักษะปฏิบัติ มีค่าเฉลี่ย 4.67 (5) แบบประเมินทักษะปฏิบัติ (6) แบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน (7) แบบสังเกตพฤติกรรมการสอนของครู (8) แบบสัมภาษณ์นักเรียน และแบบบันทึกประจำวันของครูผู้วิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากคะแนนการทำแบบทดสอบย่อยประเมินผลการเรียนรู้ท้ายวงจรแต่ละวงจร และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียนกลุ่มเป้าหมายก่อนและหลังปฏิบัติการ โดยพิจารณาว่านักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 โดยใช้สถิติพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลเชิงคุณภาพ ได้แก่ ข้อมูลที่ได้จากการที่ผู้ช่วยผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของนักเรียน และพฤติกรรมการสอนของครู ข้อมูลจากการที่ผู้วิจัยสัมภาษณ์นักเรียน และข้อมูลจากการบันทึกประจำวันของผู้วิจัย ซึ่งนำมาวิเคราะห์ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหารูปเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. การปฏิบัติการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart มีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการและสังเกต และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ และใช้รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ 6 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นนำ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นลงมือปฏิบัติและกิจกรรมกลุ่ม ขั้นประเมินผล ปรับปรุงและทดสอบ และขั้นสรุปบทเรียนและประยุกต์ใช้ และจากการใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติที่ผู้วิจัยได้ศึกษาและสังเคราะห์ขั้นตอนในการสอนทักษะปฏิบัติ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางเป็นวิธีการให้นักเรียนมีความร่วมมือในกระบวนการทุกขั้นตอน นักเรียนได้ปฏิบัติงานจริงเป็นกลุ่ม ได้พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ได้ฝึกคิด ฝึกวางแผน เป็นการเรียนที่นักเรียนเก่ง ปานกลาง และอ่อน สามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ ปฏิบัติได้ ส่วนใหญ่นักเรียนจะชอบลงมือปฏิบัติจริง มีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจเมื่อทำได้ มีความมุ่งมั่นในการทำงานตามที่ตั้งใจไว้และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น

2. การเปรียบเทียบผลการเรียนรู้อีกก่อนและหลังปฏิบัติการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ พบว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนเท่ากับ 20.88 และหลังเรียนเท่ากับ 33.75 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.19 และ 84.38 แสดงว่า นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังปฏิบัติการสูงกว่าก่อนปฏิบัติการ และมีนักเรียนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 84.38 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ถือว่าผ่านเกณฑ์ร้อยละ 80

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์เพื่อปฏิบัติการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ และเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังปฏิบัติการ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ซึ่งผลการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการในครั้งนี้บรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้วิจัย นำเสนอการอภิปรายผลดังนี้

1. การปฏิบัติการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นขั้นตอน มีระบบและแต่ละขั้นตอนมีความสัมพันธ์กัน และใช้รูปแบบการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and McTaggart มีขั้นตอนการดำเนินงาน 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการและสังเกต และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ ซึ่งเป็นการวิจัยที่มีกระบวนการและขั้นตอนที่เหมาะสม เนื่องจากในขณะทำการสอนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งด้านบวกและด้านลบ ทั้งที่เป็นข้อมูลเชิงปริมาณและข้อมูลเชิงคุณภาพ แล้วนำมาวิเคราะห์เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติที่มีคุณภาพสามารถสนองต่อการส่งเสริมความสามารถในการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ของนักเรียนที่เป็นกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการพัฒนาได้และจากการศึกษาและสังเคราะห์ขั้นตอนในการสอนทักษะปฏิบัติของผู้วิจัย จนกระทั่งได้รูปแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติที่มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ขั้นตอน 6 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นลงมือปฏิบัติและกิจกรรมกลุ่ม ขั้นประเมินผล ปรับปรุงและทดสอบ และขั้นสรุปบทเรียนและประยุกต์ใช้ ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี มีรายละเอียดดังนี้

1.1 ขั้นนำ เป็นขั้นถ่ายโอนความรู้และให้ความสำคัญเกี่ยวกับการตรวจสอบความรู้เดิมของนักเรียน จะทำให้ครูค้นพบว่า นักเรียนต้องการเรียนรู้อะไรก่อน ก่อนที่จะเรียนรู้เนื้อหาบทเรียนนั้น ๆ ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ขั้นเตรียม เป็นขั้นให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเองภายในกลุ่มและสามารถปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันภายในกลุ่ม เพื่อช่วยกันทำงาน ร่วมแสดงความคิดเห็น สนับสนุนช่วยเหลือการทำงานในระบบกลุ่ม และกำหนดรายการที่ใช้ในการฝึกทักษะปฏิบัติช่วยกันจัดเตรียมวัสดุ อุปกรณ์และเครื่องมือส่งผลให้นักเรียนเกิดความพร้อมในการปฏิบัติงาน

1.3 ขั้นสอน เป็นขั้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดการเรียนรู้จากกิจกรรมการเรียนรู้และสื่อที่หลากหลายจนเกิดความรู้ เข้าใจ และสามารถปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามขั้นตอนในเนื้อหาที่ครูสาธิตและมีความสนใจ ไม่เบื่อหน่ายในการเรียนจึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นักเรียนเกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน

1.4 ขั้นลงมือปฏิบัติและกิจกรรมกลุ่ม เป็นขั้นให้นักเรียนมีความรับผิดชอบหน้าที่ของสมาชิกเกิดความสามัคคีในกลุ่ม มีความกระตือรือร้น กล้าแสดงออก กล้าแสดงความคิดเห็น เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประสพการณ์ในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน เอาใจใส่ร่วมมือกัน ได้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเองทุกขั้นตอน ทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานส่งผลให้ผลงานของกลุ่มประสบความสำเร็จ

1.5 ขั้นประเมินผล ปรับปรุงและทดสอบ เป็นขั้นให้นักเรียนได้มีส่วนร่วมในการประเมินผลงานเป็นกลุ่ม กล้าแสดงความคิดเห็น เกิดการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นประสพการณ์ในการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน สามารถหาข้อบกพร่องของการปฏิบัติงานและสามารถแก้ไขปรับปรุงการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน

1.6 ขั้นสรุปบทเรียนและประยุกต์ใช้ เป็นขั้นที่นักเรียนสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้จากการปฏิบัติงานได้ โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมและแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายสามารถนำวิธีการเรียนรู้ไปใช้ในชีวิตจริงได้ จึงทำให้นักเรียนมีความมุ่งมั่นในการทำงานได้ลงมือปฏิบัติเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ทักษะปฏิบัติและสามารถสร้างผลงานที่มีคุณภาพ

จากเหตุผลดังกล่าวจะเห็นได้ว่าการพัฒนาผลการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติมีขั้นตอนการจัดการกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ชัดเจน ทำให้นักเรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความรู้ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานจนเกิดทักษะการปฏิบัติงานอย่างมีระบบ ขั้นตอน สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องตามขั้นตอน มีความมุ่งมั่นในการทำงานและมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 84.38 ของจำนวนนักเรียนทั้งหมด ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ร้อยละ 80 ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ทิศนา ขัมมณี (2545 : 1) ที่สรุปไว้ว่า การเรียนรู้มีขอบเขตครอบคลุมความหมาย 2 ประการ คือ การเรียนรู้ในความหมายของกระบวนการเรียนรู้ ซึ่งหมายถึงการดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ และการเรียนรู้ในความหมายของผลการเรียนรู้ ซึ่งได้แก่ความรู้ความเข้าใจในสาระต่าง ๆ ความสามารถในการกระทำการใช้ทักษะกระบวนการต่าง ๆ รวมทั้งความรู้สึกรู้สึกหรือเจตคติอันเป็นผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ขเจนศักดิ์ ไตรธิเลน (2553 : 89-93) ได้ศึกษาเพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ เรื่อง การใช้อุปกรณ์และการต่อวงจรไฟฟ้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนต่างอยพัฒนาศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสกลนคร เขต 1 จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพของกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ ตามขั้นดังนี้ ขั้นนำ ขั้นวิเคราะห์งาน ขั้นเตรียมความพร้อม ขั้นสาธิตและเสริมความรู้ให้เทคนิคที่ถูกต้อง ขั้นลงมือปฏิบัติ ขั้นประเมินผลและปรับปรุงแก้ไข และขั้นสรุปเชื่อมโยงและประยุกต์ใช้มีประสิทธิภาพ 84.74/88.41 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 ที่ตั้งไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลการเรียนรู้ก่อนและหลังปฏิบัติการพัฒนา กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนมีผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังปฏิบัติการ คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 20.88 และ 33.75 จากคะแนนเต็ม 40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 52.19 และ 84.38 แสดงว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังปฏิบัติการสูงกว่าก่อนปฏิบัติการพัฒนา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้วิจัยใช้รูปแบบของการวิจัยปฏิบัติการตามแนวคิดของ Kemmis and Mc Taggart โดยมีขั้นตอนในการดำเนินการ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นวางแผน ขั้นปฏิบัติการและสังเกต และขั้นสะท้อนผลการปฏิบัติการ ผู้วิจัยสามารถพัฒนาผลการเรียนรู้ เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติมีขั้นตอน 6 ขั้น คือ ขั้นนำ ขั้นเตรียม ขั้นสอน ขั้นลงมือปฏิบัติและกิจกรรมกลุ่ม ขั้นประเมินผล ปรับปรุงและทดสอบ และขั้นสรุปบทเรียนและประยุกต์ใช้ มีการวิเคราะห์ผลการปฏิบัติงานทำให้นักเรียนมีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังปฏิบัติการสูงกว่าก่อนปฏิบัติการพัฒนา สอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษณีย์ เวชกามา (2552 : 129) ที่ได้ศึกษาการพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการปฏิบัติ เรื่อง การสาธิตจากไม้ไผ่ ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พบว่า นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังปฏิบัติการสูงกว่าก่อนปฏิบัติการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วันชรัส จันทลิภา (2554 : 118) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติการพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่อง งานช่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนที่ได้รับการพัฒนาทักษะปฏิบัติงานช่าง มีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ อีกทั้ง

ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ มณีจักร (2556 : 183) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานผลจากการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้เพื่อส่งเสริม การคิดวิเคราะห์ รายวิชาภาษาอังกฤษ อาชีพและเทคโนโลยี ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ผลปรากฏว่า นักเรียนมีคะแนนเฉลี่ยของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ นำมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้วิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติครูผู้สอนควรศึกษาสภาพทั่วไปของนักเรียน วิเคราะห์นักเรียนรายบุคคลเพื่อให้รู้ข้อมูลเชิงลึกของนักเรียนทั้งระดับสติปัญญา ความพร้อมทางด้านร่างกาย ธรรมชาติ และความต้องการของนักเรียน ความรู้ความสามารถ พื้นฐานทางด้านงานประดิษฐ์ วุฒิภาวะทางอารมณ์ เพื่อจะให้เป็นข้อมูลในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับความต้องการ และระดับความสามารถของนักเรียน

1.2 การนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ ครูผู้สอนควรศึกษารูปแบบ ขั้นตอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้ให้ละเอียดและเข้าใจ

1.3 ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ครูผู้สอนควรจัดบรรยากาศของการเรียนให้น่าสนใจ ให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยความสบายใจ ไม่เคร่งเครียด มีกิจกรรมที่สนุกสนาน น่าสนใจ น่าตื่นเต้น อีกทั้งครูควรปรับบุคลิกภาพให้เป็นกันเอง เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ซักถาม ร่วมแสดงความคิดเห็น เพื่อให้นักเรียนมีเจตคติที่ดีต่อสาระการเรียนรู้ภาษาอังกฤษและเทคโนโลยี สร้างแรงจูงใจให้นักเรียนปฏิบัติได้และสามารถนำไปปฏิบัติได้จริงในชีวิตประจำวัน

1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูลในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ครูผู้สอนควรเก็บข้อมูลโดยละเอียด มีความรอบคอบและความเป็นกลางในการบันทึกสิ่งที่สังเกตได้ ดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลโดยทันที เพื่อให้ง่ายต่อการนำไปใช้ในการปรับปรุงกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติต่อไป

1.5 ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ การแบ่งกลุ่มนักเรียนครูผู้สอนควรแนะนำชี้แจงให้นักเรียนเข้าใจการแบ่งกลุ่มตามที่ครูกำหนดให้ ครูควรมีความละเอียดรอบคอบในการแนะนำให้นักเรียนรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตนเอง โดยสร้างความเชื่อมั่น รักและศรัทธาในกลุ่ม

1.6 ในการจัดกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ ครูผู้สอนควรใช้วิธีการสอน สื่อ และกิจกรรมฝึกทักษะปฏิบัติที่หลากหลายเพื่อให้นักเรียนได้เกิดการเรียนรู้ สนใจเรียนและไม่เบื่อหน่าย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 ควรพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติ โดยเลือกเนื้อหา ในการฝึกทักษะปฏิบัติ เช่น งานประดิษฐ์ งานบ้าน งานช่าง ในทุกระดับชั้นเพื่อฝึกให้นักเรียนเกิดทักษะปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง

2.2 ควรมีการนำกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติไปใช้ในการจัดการเรียนรู้เพื่อปรับพฤติกรรมให้เกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ในระดับชั้นอื่น ๆ

2.3 ควรพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ที่เน้นทักษะปฏิบัติในการพัฒนาผลการเรียนรู้ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นและระดับชั้นอื่น ๆ

บรรณานุกรม

- ขเจนศักดิ์ ไตรธิเลน. การพัฒนากิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการเรียนการสอนที่เน้นทักษะปฏิบัติ เรื่อง การใช้อุปกรณ์และการต่อวงจรไฟฟ้า กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร, 2553.
- ทิพวรรณ มณีจักร. การปฏิบัติการพัฒนาแนวทางการจัดการเรียนรู้แบบโครงงานผลจากการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ เพื่อส่งเสริมการคิดวิเคราะห์ รายวิชาการงานอาชีพและเทคโนโลยีชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนบ้านสร้างถ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอำนาจเจริญ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2556.
- ทิตนา แคมมณี. การวิจัยทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2540.
- . กระบวนการเรียนรู้ ความหมาย แนวทางการพัฒนาและปัญหาข้อใจ. กรุงเทพฯ: พัฒนาคุณภาพวิชาการ, 2545.
- . ศาสตร์การสอนองค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- ธีรวุฒิ เอกะกุล. การวิจัยปฏิบัติการ. พิมพ์ครั้งที่ 2. อุบลราชธานี: ยงสวัสดิ์อินเตอร์กรุ๊ป, 2552.
- บ้านท่าช้าง (เขตการทางนครราชสีมาสงเคราะห์ 2), โรงเรียน. หลักสูตรสถานศึกษา (ฉบับปรับปรุง). อุบลราชธานี: โรงเรียนบ้านท่าช้าง (เขตการทางนครราชสีมาสงเคราะห์ 2), 2557.
- ประสิทธิ์ พลศรีพิมพ์. วิจัยเบื้องต้น. มหาสารคาม: คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สถาบันราชภัฏมหาสารคาม, 2542.
- รับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), สำนักงาน. คู่มือการประเมินคุณภาพภายนอก รอบสาม (พ.ศ. 2554-2558) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉบับสถานศึกษา พ.ศ. 2557. กรุงเทพฯ: สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา(องค์การมหาชน), 2557.
- วันขรัส จันทลิลา. การปฏิบัติการพัฒนาทักษะปฏิบัติ เรื่อง งานช่าง กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี โดยกระบวนการเรียนรู้แบบร่วมมือ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านหนองจำนงค์ สำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2554.
- วิชาการ, กรม. การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุดตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ: ศูนย์พัฒนาหลักสูตร กรมวิชาการ, 2544.
- . คู่มือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว, 2545.
- ศึกษาธิการ, กระทรวง. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, 2551.
- อุษณีย์ เวชกามา. การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการปฏิบัติ เรื่อง การสาธิตจากไม้ไผ่ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนบ้านส้มผ่อ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษายโสธร เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 2552.
- Kemmis, Stephen and Robin McTaggart. *The Action Research Planner*. 3rd ed. Victoria: Brown Prior Anderson National Library of Australia Cataloguing in Publication Data., 1990.